DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LVCÆ ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA,

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA,

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XIV. DECEMBRIS.

M. STEPHANO LE GAIGNEVR, Doctore Medico, Præside.

An procreandis maribus florens ætas felicior? *

CVM primùm homini effingendo natura vacat, jam tum perituri operis conscia, ejus quâ potest perennitati consulit: quò adeò momento coæva humanæ molis principia, hepar, cor et cerebrum adornat, eòdem pene vterum et testes, cæteraque conficiendæ immortalitatis instrumenta procudit, cujus nihilo in feminâ seciùs quàm in mare auida, neutrum neutri postHabuit, vel temperamenti dignitate, vel vtilitate partium ad generandum minori, vel prolifici humoris efficientiâ. Vnum est quod eò diligentiùs videtur intendere, quò maturius ei prouidet destinatâ materie, et ad alterutrum edendum sexum ante paratâ. Nam in comprehenso conceptoque semine, singulari naturæ temperatione statim viget ea vis et ratio, quam animò inter efformandas partes secutò, homo demum virili, aut muliebri formâ venit dias sub luminis oras.

SVVM est vnicuique sexui temperamentum, suæ sunt partes, his quoque sua est vsus tempestiuitas. Sexus solida quædam res et stabilis aurâ leui, aut vi à testibus spirabili contineri non potest. Item ab vtero quid spirat muliebri corpori salutare aliquando futurum. Sed neque hinc, neque illinc, vir & femina fiunt. Calidior et siccior temperatura cum aptâ corporis conformatione, quâ homo forinsecus generet, virum efficit. Mulier ex humidiori et molliori habitu constat, atque ex earum partium coagmentatione, quibus ali fœtus & comprehendi potest. Hæc autem tanta vtriusque sexus discrimina secundum varias ætates obscuriùs, luculentiùs eduntur, vel obsolescunt. Tenellis in maribus vis generandi conticescit diutiùs, & pudibundæ partes vix extra abdomen prodeuntes lucem fugiunt et operam: grandioribus verò viris laxæ & debiles, inutilia sunt, vel non innoxia virilitatis emeritæ monimenta. Ætate prima exili vtero sat est, dum virginem sexui non defore significet: serior mulieris ætas, vtero decrescente, et continendæ proli jam iniquo, hystericis symptomatis fœcunda, tristes sæpe importat muliebritatis reliquias. Hoc quod superest vitæ spatiô, nondum æquô liberos procreandi jure vtimur. Quando enim primum tenerioris pubis florem venus delibauit innocens? Certè pluribus discincta ante tempus adolescentia ad ægram senectutem, aut immeritam ad mortem meditatio fuit. Ergo illo in genere tum solummodo plurimùm licet, cum ætas temperamentum corporis eò euexit, vt cum proprio sexus temperamento conueniat. Tunc enim vigentes naturæ vires ad semen primum et præcipuum procreatricis facultatis opus perficiendum mirabiliter conspirant. Matura autem in virgine pleni jam anni vteri sinum laxauere, atque amplificatis, quæ eò tendunt vijs, nubili feruore diffusus sanguis undequaque præsto est, qui susceptum semen alat vberrimè, et quamprimum corroboret.

FLORENS ætas verè dici potest, quæ cum summâ caloris & humoris insiti vbertate, insigni virium robore pollet: hæc fere extremâ adolescentiâ, juuentute extremâ, hinc & inde clauditur; quo tempore calor noster, qui antea alendo augendoque corpori assiduus vacabat, absoluto opere, jam majus quid molitur, & alterius sæculi augurio, quod in vniuerso sanguine purissimum est, secernit posteritati, et ad testes mandat. Hi autem tam in feminâ, quàm in mare condendi seminis principes, nusquam perfectius semen recondunt, quàm inclinatâ adolescentiâ, aut hinc paulò vlterius ætate prouectâ. Tunc enim testes vberrimo calore, & geniali, qui solis ineft, spiritu turgiduli, atque ad opus aut nondum aut parum vsitatum integri et valentes, nihil imbelle ad se proliciunt, semenque ex se promunt, parentum vt ætate, sic virtute potens; tunc adeò serendæ prolis instinctu suscitati vir mulierque, quicquid aruo venereo mandauerint, eò generosiorem satum daturum est, quò vis in vtroque semine virilis major abundat, & quò faciliùs sequior ejus pars, quam etiam juueniles agitant spiritus, ad alteram concessura est. Vterum eòdem inclinant florentis ætatis momenta: si quidem vim ejus insitam, & testium supparem vel æmulam vigor matris acuit, et castigato humore, ad marium procreationem vteri temperaturam tam exigit, vt quamuis ille siniftrâ in parte gerat, fœtum tamen non effeminauerit: nedum seminis viriliter vbique se gerentis motus immutet, vt conuersâ generatione feminam pro mare rependat.

INTER varias natorum cum parentibus similitudines, sexus maxima est: hæc tantò cæteris expressior, quantò interiùs totum hominem attingit, quó-ve actio formâ præstantior, & temperamentum figurâ partium ad agendum aptius. Ακολουθοῦσι autumant, oblatâ re extrinsecus, aut mulieris cogitatione acriùs intentâ, expressam in natis effigiem duci, aut sexum fœtui tribui. Vnius naturæ est vtrumque præstare: nullo quidem parentum ætatis discrimine, prolem oris specie magis similem formare ei, cuius in semine vis solidarum partium fictrix inualuerit. At vt proles sexu patrem, vt matrem referat, alia res, quam vno semine nunquam satis accurauerit natura, longè pluribus auxiliis impetrandam; ad alterum parentem, quod totus sexu accedat fœtus, etiamnum alterius, à quo totus recedit, beneficium est. Scilicet ad sexum plurimùm interest, quàm probo vtrinque sanguine, quo temperamento, qua ætate, quibus etiam cibis vsi parentes prolem vouerint. Ab his enim in semine omnia, quæ vt valentioris caloris, & subiectum humorem latè dominantis imperio reguntur, aut contrà, sicut caloris accisis viribus seruientis motus omnes præpollenti humori subjiciunt, ita fœtus patris se aut matris sexui addicturus est. Sed omnem in semine, sicut in reliquo homine, caloris et humoris principatum promouet aut remittit ætatum vicissitudo.

HINC alia ætas aliâ ætate aptior generandis maribus: impuberum aut primitùs adolescentum semen immaturum imbelles fœtus procreat & femineos, qui matre recenter aut nondum menstruâ concepti, in vtero macilescunt, & masculum quid si forte habeant, vteri angustias exosi ocyùs in lucem erumpunt, incertâ spe, prope certâ matris pernicie. Florentem sequitur ætas matura, et, vt hodie vita est hominum spirituum & caloris pene vacua, pauxillum sanguinis, quod illa comparserit suscipiendæ proli, sæpe frigidius est, atque impar præferuidæ marium indoli. Vterus verò id ætatis, aut multiplici partu effœtus, aut nimiâ humiditate circumfluùs, viriles seminis impetus obruit, & diuersos procul à mare deflectit. Extremâ ætate anum in vtero habere, monstrum est. Ad propositam filiorum dulcedinem auidum trepidare senem, & insolentiùs commoueri, γεροντικώτερόν ἐστι, & nullam aut raram in prolem euasurum, paternæ imbecillitatis testem, & ὀφτάνον vitijs inhæsuram. Nam senile semen impurum semper, vel infœcundum eò peruenire non potest, quò vix aspirat melior ætas. Vno verbo, quàm hominum in genere (secus quàm plerisque in animantibus) præstabilius est marium multitudine, et corporis robore feminas vinci, tam conuenit ætatem multiplici fundendâ prole jam felicem, omnibus abundare ad marium generationem commodis, parentum robore, perfecto semine et menstruo sanguine, vtero propter statas mensium periodos semper nitente, et idcirco ad procreandos mares propenso. Ecce singularis boni, et florentem supra cæteras ætates beantis causæ tam certæ, quàm naturâ conjunctæ.

Ergo procreandis maribus florens ætas felicior.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Philippus Douté.
M. Nicolaus Morin.
M. Carolus Patin.

M. Philippus Chartier.
M. Franciscus Boujonnier.
M. Franciscus de la Chambre, Ordin. Reg. Christianiss. Med.

M. Claudius le Vasseur.
M. Dionysius Ioncquet.
M. Iacobus Gauois.

Proponebat Lutetiæ PETRVS LEGIER, Parisinus, A. R. S. H. M. DC. LXII.

F.M.P. BIBLIOTHEQUE